

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

3. december 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og direktiv 83/349/EØF om årsregnskab for visse selskabsformer og konsoliderede regnskaber, KOM(2004) 725 final.

Anders Fogh Rasmussen

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

2. december 2004

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådet direktiv om ændring af Rådets direktiv 78/660/EØF og direktiv 83/349/EØF om årsregnskab for visse selskabsformer og konsoliderede regnskaber – KOM(2004)725 final

Resumé

Forslaget er et led i Kommissionens handlingsplan om en modernisering af selskabsretten og en forbedret selskabsledelse (corporate governance) i EU, som blev vedtaget i maj 2003.

Formålet med forslaget er at understøtte tilliden til de europæiske kapitalmarkeder. Arbejdet hermed er fremskyndet på grund af de seneste regnskabsskandaler.

Forslaget indeholder ændringer af 4. direktiv om årsregnskaber for visse selskabsformer og af 7. direktiv om konsoliderede regnskaber og omfatter kollektivt ansvar for bestyrelsesmedlemmer for indholdet i årsrapporten, øget gennemsigtighed i transaktioner med nærtstående parter, ændring i oplysningskrav for ikke-balanceførte dispositioner og oplysningskrav vedrørende god selskabsledelse.

4. direktiv om årsregnskab for visse selskabsformer og 7. direktiv om konsoliderede regnskaber er i Danmark indeholdt i årsregnskabsloven.

Lovgivning og administrative bestemmelser skal være i overensstemmelse med forslaget senest den 31. december 2006

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 28. oktober 2004 fremsat sit forslag til ændring af direktivet om årsregnskab for visse selskabsformer og af direktivet om konsoliderede regnskaber.

Hjemmelsgrundlaget for forslaget er Traktaten om oprettelse af Det europæiske Fællesskab jf. artikel 44, stk. 1. Forslaget skal vedtages med kvalificeret flertal efter fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet jf. artikel 251.

Forslaget har følgende indhold:

a) Kollektivt ansvar for regnskabsaflæggelse

Det foreslås, at medlemmerne af virksomhedernes ledelsesorganer skal være kollektivt ansvarlige overfor virksomheden. De skal sammen sikre, at årsrapporten er udarbejdet og offentliggjort efter de regnskabsregler, som gælder ifølge regnskabsdirektiverne.

Hver medlemsstat skal sikre, at love, regler og administrative procedurer bliver indrettet, så der tages hensyn til reglerne om kollektivt ansvar overfor virksomheden. Det skal sikres, at sanktionerne bliver effektive og står i forhold til lovovertrædelsens karakter.

b) Offentliggørelse af information om transaktioner med nærtstående parter.

Virksomhederne skal efter forslaget give flere oplysninger om transaktioner med nærtstående parter. I henhold til forslaget skal oplysningskravene udvides til at omfatte flere typer af nærtstående parter, som f.eks. nøglepersoner i ledelsen eller bestyrelsesmedlemmers ægtefæller. Oplysningerne skal specificeres på kategorier af nærtstående herunder datterselskaber, associerede virksomheder og ledelsen.

Oplysningerne skal gives, hvis der er tale om væsentlige transaktioner, der ikke er gennemført under normale forretningsmæssige vilkår. Aflønningen til ledelsen skal specificeres på de forskellige aflønningsformer.

Medlemsstaterne kan fortsat på nogle områder lempe oplysningskravene.

c) Øget gennemsigtighed af ikke-balanceførte dispositioner

Udviklingen i finansielle instrumenter og Special Purpose Entity (SPE) ligger til grund for forslaget. En SPE er en virksomhed, der er oprettet til at varetage et helt bestemt og afgrænset formål. Derudover fastsættes de formelle ejerrettigheder imellem koncernen og SPE'en ofte alene med henblik på at undgå konsolidering med en koncern.

Kommissionen har valgt ikke at fremkomme med specifikke regler for denne type af dispositioner, idet det vurderes, at det er vanskeligere for virksomhederne at omgå reglerne, når de skal overholde de generelle rammeregler med henvisning til et retvisende billede.

Forslaget omfatter såvel ikke-børsnoterede virksomheder som børsnoterede virksomheder. Såfremt oplysningskravene i direktivforslaget for de børsnoterede virksomheder er mere vidtrækkende end krævet i henhold til de internationale regnskabsstandarder (IFRS), skal de børsnoterede virksomheder også følge direktivets oplysningskrav.

I henhold til forslaget skal virksomheden angive arten og forretningsformålet for de af virksomhedens dispositioner, som er udeladt fra balancen,

herunder den økonomiske indvirkning på virksomheden (koncernen), hvis den pågældende information er væsentlig og hjælper til at fastlægge den finansielle stilling i virksomheden (koncernen).

Der er tale om en ændring af indholdet af den nuværende direktivregel omkring eventualforpligtelser, såvel uden for koncernforhold som i koncernforhold.

d) Redegørelse om god selskabsledelse

Efter direktivforslaget skal børsnoterede virksomheder medtage en redegørelse om god selskabsledelse (corporate governance) i ledelsesberetningen i årsrapporten.

Ifølge forslaget skal redegørelsen indeholde følgende punkter:

1. en henvisning til den kodeks om god selskabsledelse, som virksomheden har defineret eller er underlagt ved lovgivning i det land, hvor virksomheden har hjemsted samt, hvor kodeksen er offentliggjort
2. en forklaring af og i hvilket omfang virksomheden overholder den i punkt 1 angivne kodeks
3. en beskrivelse af virksomhedens interne kontrolmiljø og risikostyring
4. fastlæggelse af specifikke oplysningskrav om forhold i virksomheder, som har særlig betydning i tilfælde af et overtagestilbud.
5. påkrævede information i henhold til Europa-Parlamentets og rådets direktiv om overtagestilbud
6. en beskrivelse af aktionærernes rettigheder og hvordan de udøves
7. Sammensætningen og arbejdsgangen for bestyrelsen og bestyrelsesudvalget (komité)

Såfremt virksomheden afviger fra den kodeks for god selskabsledelse, som er valgt efter punkt 1, skal virksomheden forklare om afvigelserne og begrundelserne herfor.

Direktivforslaget har ikke til formål at indføre en europæisk kodeks for god selskabsledelse.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke endnu.

3. Nærheds- og proportionalitets principper

Det tilkendes gives i forslaget, at der er behov for EF-lovgivning på området. Baggrunden herfor er, at det drejer sig om at skabe et regelsæt, der omfatter fælles elementer, der skal finde anvendelse på transnationalt niveau. På grund af regelsættets omfang og indvirkning træffes sådanne foranstaltninger bedst på europæisk plan.

Regeringen skønner, at forslaget er i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

a) Kollektivt ansvar for regnskabsaflæggelse

Ifølge dansk selskabslovgivning er bestyrelsen som øverste ledelsesorgan ansvarlig for aflæggelsen af årsrapporten. Bestyrelsen skal påse, at bogføringen kontrolleres på en tilfredsstillende måde, mens direktionen skal sørge for, at bogføringen sker efter lovens regler.

Af årsregnskabsloven fremgår det, at bestyrelsen og direktionen er ansvarlige for aflæggelse af årsrapporten.

Hvert enkelt medlem af de pågældende ledelsesorganer har ansvar for, at årsrapporten udarbejdes i overensstemmelse med lovgivningen og eventuelle yderligere krav til regnskaber i vedtægter eller aftale. Medlemmerne af de ansvarlige ledelsesorganer skal skrive under på en ledelsespåtegning. Et medlem, som er uenig i årsrapporten skal også skrive under, men ledelsesmedlemmet kan tilkendegive sine indvendinger med konkret og fyldestgørende begrundelse i tilknytning til sin underskrift og ledelsespåtegningen.

Dansk lovgivning indeholder derfor allerede et krav om, at hele bestyrelsen og direktionen er ansvarlige for årsrapporten, men dansk ret kræver en individuel bedømmelse med hensyn til erstatnings- eller strafansvar.

b) Oplysninger om transaktioner med nærtstående parter

De danske regler om offentliggørelse af transaktioner med nærtstående parter fremgår af årsregnskabslovens § 70 samt af de internationale regnskabsstandarder – IAS 24.

Årsregnskabslovens § 70 gælder for virksomheder i klasse B, C og D. Ifølge bestemmelsen skal virksomhederne oplyse om transaktioner med nærtstående parter samt oplyse om de nærtstående parter, som har bestemmende indflydelse på virksomheden. Der er ikke krav om angivelse af beløbsstørrelser på transaktionerne. 100 % ejede dattervirksomheder er under visse betingelser fritaget for at oplyse om transaktioner med nærtstående parter.

Oplysningerne skal gives både i moderselskabets årsrapport og koncernregnskabet, medmindre der er tale om moderselskabets transaktioner med helt eller delvist konsoliderede virksomheder.

Den internationale regnskabsstandard IAS 24 stiller flere krav til oplysninger end årsregnskabsloven.

c) Øget gennemsigtighed af ikke-balanceførte dispositioner

Sammenhængen med koncernen og SPE virksomheden opstår som følge af, at koncernen ofte har stillet en form for sikkerhed eller lignende overfor SPE virksomheden.

Hermed vil koncernen i henhold til årsregnskabsloven skulle oplyse om eventualforpligtelser overfor SPE virksomheden. Direktivforslaget indebærer en ændring af indholdet til årsregnskabslovens bestemmelse om eventualforpligtelser. Årsregnskabslovens regel om eventualforpligtelser gælder uanset, om der er etableret et koncernforhold imellem koncernen og SPE'en.

Årsregnskabsloven indeholder desuden en bestemmelse om, at karakteren og værdien af virksomhedens eventualaktiver skal oplyses. Bestemmelsen er ikke et direktivkrav, og forslaget kan medføre en ændring af årsregnskabslovens bestemmelse.

SPE virksomheden vil grundet ejerforholdene med koncernen ikke nødvendigvis være omfattet af koncerndefinitionen i årsregnskabsloven. SPE virksomheden skal muligvis indgå i konsolideringen for koncernen alligevel afhængig af den konkrete sammenhæng imellem virksomhederne. Dette følger af årsregnskabslovens regler, der fastsætter, at der i sammenhængen imellem virksomhederne skal lægges vægt på realitet fremfor formalitet samt, at indholdet i årsrapporten skal give et retvisende billede.

De internationale regnskabsstandarder, der gælder for de børsnoterede virksomheders koncernregnskaber fra 1. januar 2005, stiller mere specifikke krav end 7. direktiv og årsregnskabsloven, idet der i et fortolkningsbidrag til de internationale regnskabsstandarder stilles krav om, at en SPE skal konsolideres, når realiteten af forholdet imellem en virksomhed og en SPE indikerer, at SPE'en reelt er kontrolleret af virksomheden.

d) Redegørelse om god selskabsledelse

Årsregnskabsloven regulerer indholdet af ledelsesberetningen for børsnoterede virksomheder. I henhold til årsregnskabsloven er der ikke krav om, at børsnoterede virksomheder skal oplyse om god selskabsledelse (corporate governance) i ledelsesberetningen. Årsregnskabsloven indeholder dog forskellige oplysningskrav, der kan henføres til god selskabsledelse.

Der stilles for eksempel krav om, at der i ledelsesberetningen i årsrapporten skal oplyses om de ledelseshverv, som virksomhedens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder i andre danske aktieselskaber, bortset fra dets egne 100 % ejede datterselskaber.

Nørby-udvalget har i Danmark udarbejdet anbefalinger for god selskabsledelse, og det har været op til de børsnoterede virksomheder selv at afgøre, hvorvidt de ville følge anbefalingerne.

I Danmark er ledelsesberetningen en del af virksomhedens årsrapport og er derfor omfattet af den lovpligtige revision.

I henhold til årsregnskabslovens har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen mulighed for at fravige kravene til ledelsesberetningen for statslige aktieselskaber.

5. Høring

Direktivforslaget vil blive sendt til høring i Specialudvalget for etablering og tjenesteydelser.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Direktivforslaget forventes at få *lovgivningsmæssige konsekvenser*.

Årsregnskabsloven fastsætter et fælles ledelsesansvar for informationerne i virksomhedens årsrapporter, men forslagets formuleringer om et kollektivt ansvar med henblik på fastlæggelse af sanktioner kan kræve præciseringer i årsregnskabsloven og selskabslovgivningen.

Endvidere skal der ske lovændringer til årsregnskabslovens bestemmelser omkring oplysningskravene vedrørende nærtstående parter, eventualaktiver- og forpligtelser for både ikke-børsnoterede virksomheder og ikke børsnoterede virksomheder.

I årsregnskabsloven vil lovreglerne omkring indholdet af ledelsesberetningen for børsnoterede virksomheder skulle suppleres med direktivforslagets bestemmelser omkring god selskabsledelse (corporate governance), herunder om redegørelsen for god selskabsledelse.

Forslaget forventes ikke at få *statsfinansielle konsekvenser*.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har til formål at understøtte tilliden til kapitalmarkederne og indeholder derfor en ændring af årsregnskabsregler på fire udvalgte punkter. På grund af forslagets begrænsede omfang forventes de samfundsmæssige konsekvenser umiddelbart at være begrænsede.

8. Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.